

Festival dokumentarnega filma 11.–18. marec 2020

cankarjev dom

Documentary Film Festival | www.fdf.si

kino

Kinodvor Mestni kino.

DELO

SPOROČILO MEDIJEM 2

V Ljubljani, 2. marca 2020

Od srede, 11., do srede, 18. marca 2020

22. Festival dokumentarnega filma – FDF

www.fdf.si

Vsebina:

- mednarodna žirija
- festivalski program
- spremljevalne prireditve
- gosti festivala

mednarodna žirija international jury

Nagrada Amnesty International Slovenije za najboljši film na temo človekovih pravic (sklop Tekmovalni filmi)

Amnesty International Slovenia Human Rights Film Award (Competitive Section)

Rok Biček

Režiser in producent (1985), član Društva slovenskih režiserjev in Društva filmskih producentov Slovenije. Njegov celovečerni prvenec *Razredni sovražnik* (2013) je prejel

nagrado fedeora na beneškem Tednu kritike, uvrščen je bil v izbor Variety's 10 Directors to Watch ter bil finalist za nagrado lux, ki jo podeljuje Evropski parlament. Na Festivalu slovenskega filma (FSF) je med drugim osvojil nagrade za najboljši film tako po mnenju strokovne žirije kot tudi kritikov in občinstva. Celovečerni dokumentarni film *Družina* (2017) je prejel veliko nagrado na Tednu kritike v Locarnu in bil prikazan na festivalu IDFA v Amsterdamu. Na FSF je prejel nagrado za najboljši film.

Rok Biček vodi produkcijsko hišo Cvinger film s podružnico na Dunaju. Osredotoča se na dolgoročno sodelovanje z režiserji svoje generacije, kot so Olmo Omerzu, Sara Kern in Maja Prelog. Rok trenutno pripravlja svoj tretji celovečerni film *Črna mati zemla*, ki nastaja po istoimenski literarni predlogi hrvaškega pisatelja Kristiana Novaka.

Rok Biček (1985) is a director and producer. He is member of the Directors Guild of Slovenia and the Association of Slovenian Film Producers. His feature debut, Class Enemy (2013), won the Fedeora Award at the Venice Critics' Week, was one of the finalists for the Lux Prize, awarded by the EU Parliament, and landed Biček on Variety's 10 Directors to Watch list. In addition to winning Best Film Award, Class Enemy also received the Audience and Critics Awards for Best Film at the Festival of Slovenian Film. Biček's feature documentary, The Family (2017), won the Grand Prix at the Locarno Critics' Week, was shown at IDFA, and won Vesna Award for Best Film at FSF.

Biček runs the Cvinger film production company with a subsidiary in Vienna, focusing on long-term collaborations with directors of his generation, including Olmo Omerzu, Sara Kern, and Maja Prelog. He is currently working on his third feature film, Dark Mother Earth, which is based on the eponymous book by Croatian writer Kristian Novak.

Tina Plahutnik

Po izobrazbi socialna delavka. Kot prostovoljka in pozneje profesionalno se ves čas srečuje z otroki in mladostniki. Več let že piše članke o vzgoji za revijo *Zmajček*. Vedno je imela poseben občutek za marginalizirane skupine, delala je z gibalno oviranimi in otroki z motnjami v duševnem razvoju ter srednješolskimi osipniki. Tina je svetovalna delavka v osnovni šoli, največ pozornosti namenja učenju sobivanja, odnosom in počutju med vsemi šolskimi deležniki.

Z Amnesty International sodeluje od leta 2010. Sodelovala je pri nastanku zbirke priročnikov *Spoštuj moje pravice, spoštuj moje dostojanstvo*. Več let je bila članica žirije pri natečaju mladih za kratki dokumentarni film na temo človekovih pravic, ki ga je v sodelovanju s Festivalom dokumentarnega filma organizirala slovenska Amnesty International.

Tina Plahutnik has a degree in social work. She's always worked with children and adolescents, first as a volunteer and later professionally. For many years, she's been writing articles on education for Zmajček magazine. She has always felt a special connection with marginalized groups; she worked with people with physical disabilities, children with mental disabilities and also with young people who dropped out of high school. Tina is an elementary school counsellor, in her work she pays special attention to promoting good coexistence, harmonious relations and school atmosphere.

She has been working with Amnesty International since 2010. She contributed to the collection of pedagogical manuals "Respect My Rights, Respect My Dignity". Several times she served as jury member for the Amnesty International Best Short Documentary Film Award, which was open for youth and presented within the context of the Documentary Film Festival.

Maryse Hendrix

Maryse Hendrix (Belgija) je kriminologinja ter strokovnjakinja za transgeneracijsko in skupinsko psihologijo. Več let je živela v Libanonu in Kongu. Njene delovne izkušnje obsegajo delo s težavnimi mladimi, mladoletnimi prestopniki in ljudmi s telesnimi ovirami ter delo na področju pravic žensk in spolov. Trenutno je predsednica Sveta za enakost spolov.

Sodeluje z belgijskim Festivalom des Libertés, tudi kot članica žirije. Prostovoljka Amnesty International je od leta 1985, med drugim je bila devet let članica izvršnega odbora Amnesty International Belgija (francosko govoreči). V tem sklopu je trenutno koordinatorica kulturnih dogodkov in v tej vlogi sodeluje z ljudmi z različnih umetniških izrazov, med drugim s področja režije, pisateljevanja, slikarstva ... Ob robu gledaliških predstav, po filmih ali na knjižnih sejmih organizira razprave o človekovih pravicah.

Rada potuje in srečuje ljudi ter odkriva njihove navade in način življenja. Med drugim je potovala po Indiji, Laosu, Kambodži, Vietnamu, Mjanmaru, Peruju, Kubi ...

Maryse Hendrix (Belgium) is a criminologist and expert in transgenerational psychology and group psychology. For several years she lived in Lebanon and Congo. She has experiences working with young people who run into difficulties, juvenile offenders, people with physical disabilities and in the fields of women- and gender issues. She is currently President of the Council for Gender Equality.

She cooperates with the Belgian "Festival des Libertés", also as jury member. She's been Amnesty International volunteer since 1985, among other roles she was member of the Board of Amnesty International in Belgium (French-speaking) for nine years. She is now Cultural Coordinator of the Amnesty International section, in which role she cooperates with people working in different artistic expressions, among others with directors, writers, painters... She organizes human rights discussions as side events at theatre plays, after movies or at book fairs...

She loves travelling and meeting other people, discovering their customs and ways of life. She's been to India, Laos, Cambodia, Vietnam, Myanmar, Peru, Cuba...

Program

tekmovalni sklop competitive section

Delo v tujini

Overseas

Režija/By **Yoon Sung-a**

Belgija, Francija/Belgium, France, 2019; 90' DCP

Prodaja/Sales: Cat & Docs; cat@catndocs.com

Filipinska dekleta, ki se pripravljajo na delo v prekomorskih deželah, so deležna strogega in natančnega urjenja. Agencije, ki jih bodo poslale na delo, niso natančne le v predstavitvi vsakdanjih hišnih opravil, temveč jih skušajo pripraviti tudi na čustveni ravni; ker doma

puščijo otroke in družine, jih čaka domotožje, po vsej verjetnosti tudi muhasto izživljanje delodajalcev in poskusi spolne zlorabe. Portret sodobnega suženjstva v globaliziranem svetu.

»Želela sem spregovoriti o ženski izkušnji migracije, o gospodinjskih pomočnicah in o našem globaliziranem svetu. Gospodinjska pomoč je popolnoma neviden poklic. Gre za skrajno spolno opredeljeno delo, večinoma ga opravljajo ženske. Ob branju knjige filipinske sociologinje Asuncion Fresnoza-Flot sem spoznala, da je filipinska vlada to vrsto migracije institucionalizirala s popolnoma legalnim pošiljanjem žensk na dvoletno pogodbeno delo v tujino. Vedela sem za nedokumentirane delavke iz drugih držav, kot sta Slonokoščena obala in Haiti, odkrila pa sem, da je ta sistem na Filipinih organizirala prav vlada.« (Yoon Sung-a)

In the Philippines, women get deployed abroad to work as domestic workers or nannies. In order to do so, they frequently leave their own children behind, before throwing themselves into the unknown. In one of the many training centres dedicated to domestic work that can be found in the Philippines, a group of trainees are getting ready to face both homesickness and the possible abuses lying ahead. During role playing exercises, they alternatively play both the roles of the employee and that of the employers.

Yoon Sung-a – filmografija

And I'll Keep in My Heart (2007, kratki/short), Full of Missing Links (2012)

Kolektiv

Collective

Colectiv

Režija/By **Alexander Nanau**

Romunija/Romania, 2019; 109' DCP

Prodaja/Sales: Cinephil; info@cinephil.co.il

Neposredna obsodba romunskega zdravstvenega sistema, sistemske in politične korupcije morda sploh ne bi bila mogoča, če se leta 2015 ne bi zgodila tragedija v nočnem klubu Colectiv, kjer je zaradi divjanja požara umrlo več ducatov ljudi. Škandal zaradi pomanjkanja požarne varnosti je bil le vrh ledene gore, redakcija športnega časnika se je v primer poglobila zavoljo nenavadno velike smrtnosti med blago opečenimi pacienti v bolnišnicah. Bolj kot so novinarji vrtali, bolj je postalo jasno, da je romunski zdravstveni sistem zlomljen, do obisti skorumpiran in spolitiziran. Oblast medtem pade, vzpostavljena je tehnična vlada, novemu ministru za zdravje na mizo vsak dan prihajajo nove šokantne podrobnosti; cepiva v romunskih bolnišnicah so namerno razvodenela, glavno farmacevtsko podjetje ima račune v davčnih oazah, direktorji bolnišnic so nastavljeni politično, brez ustreznih referenc in akreditacij.

»Zaradi življenja v različnih kulturah in državah nikoli nisem razvil jasnega občutka pripadnosti. Ob prisostvovanju množice več tisoč ljudi, združenih v protestu po uničujočem požaru v klubu Colectiv v Romuniji, državi mojega rojstva, se je v meni prebudila potreba po razumevanju ljudi, predanih skupnostnemu cilju. Šele z vživetjem v položaj svojih protagonistov sem lahko doumel njihova pogum in zavzetost pri iskanju resnice in trdoživost pri premagovanju najgloblje bolečine. Ob tem sem spoznal, kako ljudje in sistemi manipulirajo s položaja moči, sprevržejo resnico in zakonodajo ter poteptajo človeško

dostojanstvo in temeljne pravice. Ta film je moje sporočilo, da se demokracije in družbene pravičnosti ne sme šteti za samoumevni.« (Alexander Nanau)

In the aftermath of a tragic fire in a Romanian music club, more burn victims begin dying in hospitals from wounds that were not life threatening. A team of investigative journalists move into action to uncover massive corruption in the health system and other state institutions. Following journalists, whistle - blowers, and government officials, Colectiv is an immersive and uncompromising look into the price of corruption and the price of truth.

Alexander Nanau – filmografija

Peter Zadek inszeniert Peer Gynt (2006), Lumea vazuta de Ion B. (2009), Toto si surorile lui (2014)

Odvetnica

Lea Tsemel, Orehet Din

Advocate

Režija/By **Rachel Leah Jones, Philippe Bellaiche**

Izrael, Švica, Kanada/Israel, Switzerland, Canada, 2019; 108' DCP

Prodaja/Sales: Cinephil; info@cinephil.co.il

Lea Cemel je znamenita izraelska odvetnica, ki je zadnjega pol stoletja bila bitko z izraelsko državo; kot judinja, aktivistka in odvetnica je od leta 1972 zastopala Palestince, ki so tako ali drugače prišli navzkriž z izraelsko oblastjo, in bolj kot so bile tožbe politično motivirane, bolj se je zavzemala, čeprav je vnaprej vedela, da je njena obramba obsojena na šikaniranje in končni poraz. Vedno je izhajala s stališča, da se imajo Palestinci pravico boriti za svoje ozemlje in da sama pripada fašistični državi; v svojem boju je nepopravljivo optimistična, verjame, da bo nekega dne porazila izraelsko državo. Portret morda naivne, a izjemno bojevite posameznice, ki zna mobilizirati ljudi okrog sebe, vključno s svojim možem, ki je poln duhovitih anekdot o njeni delovni etiki in metodah.

»Lea je silam moči vračala z resnico, preden je beseda postala priljubljena in resnica bo njeno orožje tudi potem, ko bo v ozračju strahu postala modna. Kot takšna je vzornica, ki si jo želimo obdržati, omogočiti, v Izraelu in drugje. Lea, ki je življenje posvetila plavanju proti toku izraelske družbe, je tako njen otrok kot tudi izjema. Z Leo spoznavamo drugačno različico izraelske zgodovine, brez velike začetnice. Ne običajne zgodbe: 'Prišli smo, videli, zmagali, snemali, jokali.' Bolj v smislu: 'Kuhali smo, čistili, preklinjali, skušali izboljšati svet, vendar nam ni vedno uspelo.' Zgodba je osredinjena na ženski lik. Lea je skoraj vedno edina ženska, ali edina levičarka, ali edina judinja – v prostoru.« (Rachel Leah Jones)

Lea Tsemel defends Palestinians: from feminists to fundamentalists, from nonviolent demonstrators to armed militants. As a Jewish-Israeli lawyer who has represented political prisoners for five decades, Tsemel, in her tireless quest for justice, pushes the praxis of a human rights defender to its limits. As far as most Israelis are concerned, she defends the indefensible. As far as Palestinians are concerned, she's more than an attorney, she's an ally.

Rachel Leah Jones, Philippe Bellaiche – filmografija

500 Dunam on the Moon (2002), Ashkenaz (2007), Gypsy Davy (2011)

Vzorno vedenje

Pavyzdingas elgesys

Exemplary Behaviour

Režija/By **Audrius Mickevičius, Nerijus Milerius**

Litva, Slovenija, Italija, Bolgarija/Lithuania, Slovenia, Italy, Bulgaria, 2019; 85' DCP

Prodaja/Sales: Casablanca; casablanca@siol.net

Dokumentarec o paradoksu med pravico in odpuščanjem se začne z režiserjevimi besedami, da je pred leti pokopal svojega starejšega brata, ki sta ga neznanca zbrcala do smrti. Prvi se je izognil zaporni kazni, drugi je prejel deset let in bil po petih izpuščen. Zdaj je režiser posnel film o kaznjencih, obsojenih na dosmrtno ječo, ki skušajo za zapahi – z vedenjem, da ne bodo nikoli več doživeli svobode – osmisлити svoje življenje. Časa imajo preveč, zato ga različno porabljajo, predvsem z opravi v delavnicah in ustvarjanjem stvari, ki bodo na svobodi morda osrečili otroke. Eden se celo poroči z mamo petih otrok.

»Smrt nas izenači. Pomaga nam začutiti in prepoznati resnični svet, ki se trenutno vse bolj preobraža v simulacijo. Naše pristno družbeno življenje pogosto zamenja njegova reprezentacija, oropana kakršnega koli resničnega človeškega stika. Virtualno omrtvičen svet nam ponuja pogojni svobodo in varnost, vendar strah pred pravim stikom z 'drugim' pogosto ostaja. Zanima me raziskovanje filmskih struktur in načinov pripovedovanja, ki lahko posredujejo intimne subjektivne izkušnje in čustva ter pretresanje aktualnih družbenih vprašanj.« Audrius Mickevičius

Audrius Mickevičius puts the horribly disfigured face of his murdered brother at the start of his film. He's interested in the question of how someone atones for such an act. With regard to this particular crime one could say: far too short, because the murderer is released after only five years on the grounds that he proved himself to be an exemplary prisoner. Mickevičius doesn't confine himself to this individual case, though, but raises his film to a more general level: Exemplary Behaviour is almost a meditation about the question whether a final act like murder can be atoned for in a temporal order.

Audrius Mickevičius – filmografija

Man-Horse (2008) 2 Indeliai Jogurto (2011; kratki/short)

Za Samo

For Sama

Režija/By **Waad Al Kateab, Edward Watts**

Sirija, VB/Syria, UK, 2019; 100' DCP

Prodaja/Sales: Outlook; festival@outlookfilms.com

Waad Al Kateab v osebnem video dnevniku popisuje pet let od revolucije v sirskelem Alepu, od prvih študentskih demonstracij leta 2012 do bridkega konca, ko so poslednji uporniki med začasnim premirjem zapuščali popolnoma porušeni vzhodni del mesta. V tem času se je Waad

poročila s Hamzo, zdravnikom in vodjo podzemne bolnišnice, ter rodila deklico Samo, ki ji posveča svoje besede in podobe, podobe uničenja med civilisti, zdravniki in uporniki so po eni strani šokantne, po drugi polne upanja. Prizor, ko iz nosečnice s carskim rezom potegnejo na prvi pogled mrtvega otroka in ga po nekajminutnem oživljanju spravijo k življenju, bo po emotivnem naboju verjetno težko preseči.

»V ustvarjanje te zgodbe me je vodila izguba, ki smo jo utrpeli kot Sirci, prisiljeni zapustiti svoje mesto, živeti kot brezdomci, z občutkom nemoči. Danes vsi govore samo o 'Asadovi zmagi'. Kakšna zmaga je to ob porušeni mestih, pomorjenih civilistih, več deset tisočih aretiranih in milijonih, prisiljenih v begunstvo? Je to zmaga? Zgodbo želim svetu predstaviti z razkrivanjem resnice o dogodkih, ne laži.« (Waad Al Kateab)

For Sama is both an intimate and epic journey into the female experience of war. A love letter from a young mother to her daughter, the film tells the story of Waad al-Kateab's life through five years of the uprising in Aleppo, Syria, as she falls in love, gets married and gives birth to Sama, while cataclysmic conflict rises around her.

Edward Watts –filmografija (izbor/selection)

Secret Pakistan (2011), The Mega Brothel (2015), Oksijan (kratki/short)

aktualni, družbeno kritični relevant, socially critical

Čeljust

Jawline

Režija/By **Liza Mandelup**

ZDA/USA, 2019; 99' DCP

Prodaja/Sales: Outlook; festival@autlookfilms.com

Čeljust je film o fenomenu sodobnih »influencerjev«, milenijcev, ki v času družbenih medijev iščejo slavo in bogastvo prek nepreglednega števila digitalnih platform. Režiserka vzporedno spremlja nekritično optimističnega šestnajstletnega Austyna iz Tennesseeja, predstavnika revnih belcev (*poor white trash*), ki si na Instagramu nabira stotisoče sledilcev, šteje vsečke, gradi svetovni mir in vsakodnevno v živo komunicira z oboževalkami, ter vzhajajočo losangeleško firmo, ki promovira popularne spletne zvezdnike in organizira »koncerte« v živo. Realnost je seveda drugačna; se bo Austyn kljub navidezni popularnosti lahko preživeljal z dohodki s spleta? Kot alternativa se po maminem mnenju ponuja stara dobra šola ...

»*Čeljust* je premislek o stvareh, ki sem jim bila priča pri nekaterih današnjih adolescentih. Občutje tesnobe in izolacije je okrepljeno, v spoprijemanje z njim je vložena veliko truda. Ne gre samo za črno prebarvane spalnice. Novo najstniško uporništvo je skrito med zasloni, ni tako očitno, zares se moraš poglobiti v te aplikacije, da bi razumel, kaj se dogaja. Če ti vzbujajo občutek nelagodja, če se sprašuješ, kaj za hudiča se dogaja, nimaš pravega uvida. Tista temina obstaja. Prva stvar, ki sem jo izrekla ob ustvarjanju tega filma, je bila: 'To je hudimano temačno.'« (Liza Mandelup)

This entertaining and eye-opening portrait of influencer culture reveals the world behind social media stardom. The handsome 16-year-old Austyn Tester wants to escape the confines

of life in small-town Tennessee. In the online world he is worshipped by thousands of teenage girls, who all angle for his likes and attention during his live streams.

Liza Mandelup – filmografija

Fangirl (2016), Sundown (2016), Showpony (2018)

Teorija o kretenih

Assholes: A Theory

Režija/By **John Walker**

Kanada/Canada, 2019; 81' DCP

Prodaja/Sales: National Film Board of Canada; festivals@nfb.ca

Tepci oziroma kreneni nas obkrožajo na vsakem koraku, vsakodnevno; angleški izraz »asshole« je postal sinonim za vzvišenega, arogantnega, slabo vzgojenega posameznika, ki misli, da mu pripada nekaj več in da se mu ni treba uklanjati splošnim normativom. Fenomenu ohranjanja »kulture krenenov« se je v svoji knjigi posvetil Aaron James, režiser John Walker pa je vse skupaj začel v pogovorih z izvedenci ali ljudmi, ki imajo o tepcih svoje mnenje, npr. britanski komik John Cleese. Poznamo različne vrste tepcev, od značilno pubertetniških krenenov, ki se izživljajo nad šibkejšimi, do ljudi iz zabavne industrije in poslovnega sveta. Toda kaj se zgodi, ko ljudje krenena izvolijo na oblast ali ko takšen človek ustvarja (in manipulira) javno mnenje, npr. vodje tehnoloških gigantov iz Silicijeve doline z vseprisotnimi družbenimi omrežji?

»Ob branju knjige mi je bilo v zadovoljstvo, da pravzaprav ne naletim na toliko krenenov, res ne. Delno zaradi tega, ker me ljudje prepoznajo in želijo biti prijazni. Nočejo biti neotesani. Zaradi slave sem deležen spoštovanja. S tem se bolj malo srečujem, verjetno tudi zaradi diskutabilnosti definicije. Najbolj zanimiv se mi zdi politični vidik. Jasno je postalo, da so danes politiki, tako v Angliji kot v Ameriki, brezsrabni. Tega prej ni bilo.« (John Cleese)

Bad behaviour is as old as human history, something we all encounter at some point – whether on the playground, in the workplace or in public life. But the phenomenon seems to be amplified in an age of venomous social media and resurgent authoritarian politics. Assholes: A Theory investigates the breeding grounds of contemporary “asshole culture” – and locates a few hopeful signs of civility in an otherwise rude-n-nasty universe.

John Walker – filmografija (izbor/selection)

Chambers: Tracks & Gestures (1983), Strand, Under the Dark Cloth (1989), Tough Assignment (1996), Men of the Deeps (2003), Arctic Defenders (2013), Quebec My Country Mon Pays (2016)

To ni film

This Is Not a Movie

Režija/By **Yung Chang**

Kanada, Nemčija/Canada, Germany, 2019; 106' DCP

Prodaja/Sales: National Film Board of Canada; festivals@nfb.ca

Roberta Fiska, znamenitega britanskega poročevalca in kolumnista časnika The Independent, je v otroštvu navdušil Hitchcockov film *Tuji dopisnik* (1941). Vse odtlej je tudi sam želel biti dopisnik iz tujine, ki razkriva mednarodne zarote, slači oblastnike in na koncu dobi najlepše dekle. Resnica je seveda drugačna, vse od prvih poročevalskih zadolžitev na Severnem Irskem leta 1972 se je, pogosto v nemogočih pogojih, boril za resnico in nepristransko poročanje. Od začetka osemdesetih let je postal dopisnik za Bližnji vzhod, Bejrut je bil njegov dom, odtlej je – vedno s terena, kjer je informacije preverjal iz prve roke – poročal o bližnjevzhodnih sporih, ki so občasno vodili tudi v srednjo Evropo. V kleti porušene zgradbe je pred nekaj leti denimo našel dokumente o nakupu orožja, ki so ga vodili v orožarno na obronkih Sarajeva! Robert Fisk, zagrizeno individualen in pregovorno skeptičen do uradnih razlag, je simbol terenskega novinarstva ter opomnik zgodovinskim krivicam in manipulacijam.

»Pred ustvarjanjem filma sem se vprašal: 'Zakaj želim posneti film o Robertu Fisku, britanskem novinarju, ki poroča z Bližnjega vzhoda?' Ni me mikalo omogočiti izrekanje nekemu, ki se mu zanj ni bilo treba boriti (kot privilegiranemu 'belcu v zrelih letih'), ne da bi dal priložnost govora nekemu drugemu, ki bi lahko od takšne pozornosti imel korist. Vendar sem po uvodni raziskovalni odpravi s Fiskom v Bejrut ugotovil, da film ne govori samo o Robertu Fisku, dotakne se tudi preizpraševanja, kakšno vlogo ima novinarstvo pri današnjem prenasičenem in zreduciranem ciklu poročanja. Govori o pomenu medijske pismenosti. O prizadevanju za 'resnico' in kako nam vsak novinar to besedo predstavi po svoje. Je film o idejah, za katere se Fisk nepopustljivo zavzema, vendar ni biografija.« (Yung Chang)

For more than 40 years, journalist Robert Fisk has reported on some of the most violent and divisive conflicts in the world. Director Yung Chang captures Fisk in relentless action – feet on the ground, notebook in hand, as he travels into landscapes devastated by war, ferreting out the facts and firing reports back home to reach an audience of millions.

Chang Yung – filmografija (izbor/selection)

Up the Yangtze (2007), China Heavyweight (2012), The Fruit Hunters (2012), 11/8/16 (2017)

Zemlja

Erde

Earth

Režija/By **Nikolaus Geyrhalter**

Avstrija/Austria, 2019; 115' DCP

Prodaja/Sales: Austrian Film Commission; anne.laurent@afc.at

Uvodni napisi pravijo, da mati narava z vetrom, vodo ipd. dnevno prestavi petinšestdeset milijonov ton zemlje in kamnin, medtem ko človek 21. stoletja vsak dan prestavi/preloži/preтвори okrog sto petdeset milijonov ton, kar ga dela za največjega spreminjevalca podobe planeta. In v tem duhu Geyrhalter naniza serijo človeških industrijskih dejavnosti, ki korenito posegajo v okolje, od doline San Fernando v Kaliforniji do prelaza Brenner ali odprtih rudnikov na Madžarskem in v Španiji. Pred kamero nastopajo inženirji,

znanstveniki in drugi sogovorniki, ki se vsi nekako strinjajo, da človek z grobim poseganjem posiljuje naravo in da napredek pač terja davek.

»Če Zemljo štejemo za organizem, potem je zemeljska skorja – njena koža – njen najbolj občutljiv organ. Želel sem si pobliže raziskati rane, ki jih zadajamo Zemlji. Pomembno se mi je zdelo prikazati kraje in dejanja, izvabiti asociacije in spodbuditi razmislek. Ko obišeš te obsežne rudnike in delovišča, je prvi vtis strahoten; težko je razumeti obseg sprememb, ki smo jih ljudje zadali površini svojega planeta v zelo kratkem času. Dejstvo je, da smo zanje vsi odgovorni, saj bi bil obstoj ob našem načinu življenja tako rekoč nemogoč brez teh 'brazgotin' na zemeljski skorji.« (Nikolaus Geyrhalter)

Several billion tons of earth are moved annually by humans – with shovels, excavators or dynamite. Nikolaus Geyrhalter observes people, in mines, quarries and at large construction sites, engaged in a constant struggle to take possession of the planet.

Nikolaus Geyrhalter – filmografija (izbor/selection)

Eisenerz (1992), Angeschwemmt (1994), Pripyat (1999), Elsewhere (2001), *Kruh naš vsakdanji* (Unser täglich Brot, 2005), 7915 Km (2008), *Dežela večera* (Abendland, 2011), Homo sapiens (2016)

miti, ikone, mediji myths, icons, media

Državniški pogreb

Gosudarstvennyye pokhorony

State Funeral

Režija/By **Sergej Loznica**

Litva, Nizozemska/Lithuania, Netherlands, 2019; 135' DCP

Prodaja/Sales: Atoms & Void; contact@atomsvoid.com

Sergej Loznica nadaljuje prvovrstno vizualno popisovanje sovjetske zgodovine. Po stalinističnih procesih in spomeniku sovjetskemu zavzetju Berlina je v ruskih arhivih našel še impozantno arhivsko gradivo ob Stalinovi smrti marca 1953. Množice so žalovale, oblast je pela hvalnice generalissimu Stalinu, mimo njegove krste so se valile nepregledne množice navadnih ljudi in vzhodnoevropskih politikov. Nihče ni omenjal voždovih pogromov, montiranih političnih procesov, gulagov ali holodomora v Ukrajini; da bo groteska popolna, so med govorom celo omenjali »srečne Ukrajince«! Sumljivo odsotni so posnetki žalovanja iz Gruzije, Džugašvilijeve rodne republike.

»Stalinova smrt je pomenila konec neke dobe. Ne da bi se tega zavedali, je marec 1953 ob žalovanju za voditeljem milijonom z življenjsko izkušnjo zaznamoval osebno zgodovino. Neizogibno se mi zdi vključiti gledalca v to izkušnjo, ne kot nepristranskega opazovalca zgodovinskega dogodka ali občudovalca redkih arhivskih posnetkov, temveč kot soudeleženca in očitveca veličastnega, grozljivega in grotesknega spektakla, ki odstira bistvo tiranskega režima. Film razumem kot vizualno študijo narave Stalinovega kulta osebnosti in poskus dekonstrukcije rituala, ki je predstavljal temelj krvavega režima. Verjamem, da sem

kot filmski ustvarjalec dolžan uporabiti moč dokumentarne podobe za nagovarjanje uma svojih sodobnikov in za iskanje resnice.« (Sergej Loznica)

Unique, mostly unseen before, archive footage from March 1953 presents the funeral of Joseph Stalin as the culmination of the dictator's personality cult. The news of Stalin's death on March 5, 1953, shocked the entire Soviet Union. The burial ceremony was attended by tens of thousands of mourners. We observe every stage of the funeral spectacle, described by Pravda newspaper as "the Great Farewell", and receive an unprecedented access to the dramatic and absurd experience of life and death under Stalin's reign.

Sergej Loznica – filmografija (izbor/selection)

Naselbina (Poselenie, 2001), Blokada (2001), Predstava (Predstavlenie, 2009), Maidan (2014), Dogodek (Sobytie, 2015), Austerlitz (2017), Donbass (2018), Proces (Process, 2018)

Primer Makavejev ali Proces v kino dvorani

Slučaj Makavejev ili Proces u bioskopskoj sali

The Makavejev Case or Trial in a Movie Theater

Režija/By **Goran Radovanović**

Srbija/Serbia, 2019; 74' DCP

Prodaja/Sales: Oktobar film; oktobarfilm@gmail.com

5. junija 1971 se je v kinu Arena v Novem Sadu zgodil nenavaden proces; ljudstvo je sodilo Dušanu Makavejevu in njegovemu filmu *WR – Misterij orga(ni)zma*, ki je pred tem na festivalu v Cannesu doživel velik uspeh in mednarodno priznanje. Sodilo pa mu ni sodišče, temveč »raja«, navadni državljani, mali ljudje učitelji, marginalni partijski funkcionarji, celo filozofi. Uradna politika je usodo kontroverznega filma prepustila »ulici«. Govorniki so se spraševali, kako lahko sploh nastane tako blasfemično delo, ki skozi provokativno spolno politiko žali ideale revolucije in socialistične somišljenike po svetu. Makovi zagovorniki so bili v manjšini. Proces je postal del črnovalovske mitologije, po skoraj pol stoletja pa so bili najdeni trakovi s posnetki goreče razprave, ki je iztekla v neformalni prepovedi filma oziroma onemogočenju domače distribucije. Medtem je Makavejev zapustil državo in do konca ustvarjalne poti ostal v tujini.

»V poznih šestdesetih letih sem se v iskanju zavetja pred mrazom zatekel v kino. Z resnim pubertetniškim prezirom do jugoslovanskega filma tistega časa sem se odločil ogledati film *Nedolžnost brez zaščite*. Pripravljen sem bil na še eno dolgočasno socialistično zgodbo, osnovano na revolucionarni dediščini. Ampak na velikem platnu se je začela razvijati zgodba, popolnoma drugačna od puščobe jugoslovanskega filma in življenja na splošno. Umetnost kot žongliranje! Od tega dne je Makavejev moj najljubši jugoslovansko-srbski režiser. Moj film je posvetilo opusu Dušana Makavejeva in zagovor vseh umetnikov, saj si vsak umetnik zasluži, da njegovemu delu sodi javnost, ne vlada in državni uradniki.« (Goran Radovanović)

In 1971, Dušan Makavejev's film WR: Mysteries of the Organism stirred up a political hornet's nest in Yugoslavia. Makavejev's mix of documentary and fiction was a big hit in Cannes. In his own country, this daring, experimental film was seen as harmful. A public debate was held to decide whether it should be banned. A sound engineer made clandestine recordings during this debate.

Goran Radovanović – filmografija (izbor/selection)

Casting (2003), Pileći izbori (2005), Hitna pomoć (2009), Con Fidel, pase lo que pase (2012), Enklava (2015)

Ustvarjalka vladarjev

The Kingmaker

Režija/By **Lauren Greenfield**

Danska, ZDA/Denmark, USA, 2019; 101' DCP

Prodaja/Sales: Dogwoof; luke@dogwoof.com

Ustvarjalka vladarjev je na Filipinih seveda Imelda Marcos, 87-letna vdova nekdanjega diktatorja Ferdinanda Marcosa, ki je Filipinom z diktaturo vladal med letoma 1965 in 1986. Danes se državi obeta ponovni vzpon Marcosovih, ki so med vladavino nakradli in državi odtujili na milijarde dolarjev, še več, pod Dutertejem se dogajata revizija zgodovine in politična rehabilitacija Marcosovih, ki jih kritična opozicija v kratkem vidi znova na oblasti. Vse to je stranski produkt dokumentarca, ki si je za zvezdnico izbral Imeldo, »mamo naroda«, ki v svojih grandioznih blodnjah o lastni veličini ni sposobna trohice kritičnega mišljenja, še posebej ko je govora o nekdanjem diktatorju. Nekaj tragikomičnega je v njenem razglabljanju o filipinski preteklosti in sedanjosti, obenem pa veliko nevarnega, saj je sposobna z darežljivimi denarnimi donacijami vplivati na rezultate volitev.

»Imelda si prizadeva na novo pisati zgodovino svoje družine in jo zamenjati s pripovedjo o izdatni ljubezni matriarhinje do domovine. V dobi, ko na volitve vplivajo lažne novice, je zgodba o Imeldini vrnitvi temačna pravljica. Ostrejšo sliko pridobi z malo znanim podatkom o Imeldini zapuščini – otoku, katerega prebivalce je izselila za safari park z uvoženimi afriškimi živalmi. Zgodba o mučnem životarjenju zanemarjenih živali danes služi kot simbol bede filipinskega naroda, prisiljenega v spoprijemanje z večdesetletno dediščino korupcije.« (Lauren Greenfield)

Centred on the indomitable character of Imelda Marcos, The Kingmaker examines, with intimate access, the Marcos family's improbable return to power in the Philippines. The film explores the disturbing legacy of the Marcos regime and chronicles Imelda's present-day push to help her son, Bongbong, win the vice-presidency. To this end, Imelda confidently rewrites her family's history of corruption, replacing it with a narrative of a matriarch's extravagant love for her country.

Lauren Greenfield – filmografija (izbor/selection)

Thin (2006), *Kraljica Versaillesa* (The Queen of Versailles, 2012), Best Night Ever (2012, kratki/short), Magic City (2015, kratki/short), Generation Wealth (2018)

intimni in globalni portreti intimate and global portrayals

Andrej Tarkovski. Filmska molitev

Andrey Tarkovsky. A Cinema Prayer

Režija/By **Andrej A. Tarkovski**

Rusija, Italija, Švedska/Russia, Italy, Sweden, 2019; 97' DCP

Prodaja/Sales: Syndicado; admin@syndicado.com

Portret enega najvidnejših sovjetskih cineastov, sina pesnika Arsenija Tarkovskega, ki je izšel iz umetniške družine, a se dokončno izoblikoval v boleči očetovi odsotnosti. Tarkovski, čigar filmsko ustvarjanje je omogočila tudi politična odjuga v času Hruščova, je izkustvo umetnosti doživljal kot molitev, kar so odražala njegova dela, od *Andreja Rubljova* do *Nostalgije* in *Žrtvovanja*, ki ju je bil zaradi pregona oblasti konec sedemdesetih prisiljen posneti na Zahodu. V filmu o svojem življenju, delu in odnosu do drugih umetnosti govori izključno Tarkovski, arhivski zvočni zapisi so potentna ilustracija njegove filozofije in ustvarjalnega kreda.

»V poskusu razlagati fenomen Tarkovskega v sodobni umetnosti je bilo predloženo precejšnje število izvirnih teorij. Kaj pa je o tem menil Tarkovski sam? Katera načela so ga vodila pri snovanju mojstrov in? Kje je črpal navdih? Kaj je doživljal in kaj je želel sporočiti svojim gledalcem? Je mogoče več kot trideset let po njegovi smrti vnovič slišati režiserjev glas, ki spregovori o svojem življenju, poklicu, poslanstvu? Te cilje sem si zadal pri ustvarjanju filma, in sicer gledalce popeljati k izvorom režiserjeve misli ter z njimi deliti občutje srečanja z velikim umetnikom, velikim človekom in življenjskim mentorjem, svojim očetom.« (Andrej A. Tarkovski)

The brilliant director Andrey Tarkovsky left us with eight films and an ever growing interest in and desire to understand his work. The documentary recounts Tarkovsky's life and work, letting the director tell the story himself, as he shares with us his memories, his view of art and his reflections on the destiny of the artist and the meaning of human existence. Thanks to some extremely rare audio recordings, viewers are able to immerse themselves in the mysterious world of his cinematic imagery.

Andrej A. Tarkovski – filmografija

Andrej Tarkovski. Vospominanie (1996)

Medena dežela

Medena zemja

Honeyland

Režija/By **Tamara Kotevska, Ljubomir Stefanov**

Makedonija/Macedonia, 2019; 86' DCP

Distribucija/Distribution: Demiurg; demiurgos@siol.net

Čudovito posvetilo tradicionalnemu ruralnemu delu in življenju na odročnih makedonskih planjavah. Avtorja sta s kamero tri leta spremljala ostarelo, nikoli poročeno Hatidze in njeno napol slepo mamo, ki se preživljata s čebelarstvom na odročnih delih in v nekonvencionalni maniri. Hatidze svoj med prodaja na občasnih izletih v Skopje, sicer pa se ukvarja z invazivnim turškim sosedom Huseinom, ki se je z ženo in sedmimi glasnimi otroki naselil v bližini. Slednji s kaotičnimi »poslovnimi« modelmi, neučakanostjo in pohlepom ogrozi

Hatidzejino zlato pravilo čebelarstva (»vzemi polovico medu, polovico pusti čebelam«), uničenje čebel namreč lahko zamaje njen obstoj.

»Tukajšnje družine govore starodavno turško narečje, zato film bolj kot dialog oplaja vizualna pripoved, like razumemo skozi telesni jezik ter njihova razmerja in čustva. To vizualno in intuitivno sporazumevanje občinstvu približa protagoniste in, še pomembnejše – naravo. V nas vzbudi občutje, da smo samo ena od številnih vrst, enako podvrženih vplivu okoljskih razmer.« (Tamara Kotevska, Ljubomir Stefanov)

Nestled in an isolated mountain region deep within the Balkans, Hatidze Muratova lives with her ailing mother in a village without roads, electricity or running water. She's the last in a long line of wild beekeepers, eking out a living farming honey in small batches to be sold in the closest city – a mere four hours' walk away. Hatidze's peaceful existence is thrown into upheaval by the arrival of an itinerant family.

Tamara Kotevska, Ljubomir Stefanov – filmografija (izbor/selection)

TK: *Games* (kratki/short, 2014), *Free Hugs* (kratki/short, 2015), *Paw Law* (kratki/short, 2019)

Hči camorre

Daughter of Camorra

Režija/By **Siniša Gačić**

Slovenija, Italija/Slovenia, Italy, 2019; 80' DCP

Prodaja/Sales: Studio Maj; dunja.klemenc@siol.net

Cristina Pinto, nekdanja kamoristična morilka, se po 24-letni zaporni kazni sooča z izzivi vsakdanjega življenja. Kmalu po prihodu iz zapore njen dvajset let starejši partner Raffaele zboli za rakom. Cristina poišče zatočišče pri hčeri Eleni, s katero skušata zapolniti dvajsetletno vrzel v razmerju. Pri šestinštiridesetih letih se tako Cristina na novo oblikuje v vlogi mame, partnerice in babice.

»Skozi različne stopnje snemanja in montaže smo se odmaknili od dejstev o Camorri, ker bi potem nastal zgolj še en film informativnega značaja, v katerem bi osebo predstavili le skozi njeno delo v organizaciji. To me pri tej filmski zgodbi ni toliko zanimalo. Zanimali so me intimni vzgibi, kaj človeka pripelje do tega, da je takšen, kot je ali kot je bil – njegov osebni profil. Tako ali tako snemam življenje, ki pa ni skrito v dejstvih, ampak v čustvih in okoliščinah, ki jih prinesejo na plan.« (Siniša Gačić; časnik Večer)

Cristina Pinto, a former Camorra killer, is discovering the challenges of daily life after spending 24 years behind bars. Shortly after her release, her partner Raffaele, 20 years her senior, is diagnosed with cancer. Cristina takes refuge with her daughter, Elena, the two of them trying to close the 20-year gap in their relationship. At 46, Cristina is coming to terms with her role as a mother, partner, and grandmother.

Siniša Gačić – filmografija

Večni študent (2009, kratki/short), Kupi me! (2012), Boj za (2014), Mako (2014), Odraščanje (2017)

Nomad: po stopinjah Brucea Chatwina

Nomad: In the Footsteps of Bruce Chatwin

Režija/By **Werner Herzog**

VB/UK, 2019; 86' DCP

Prodaja/Sales: Sideways Film; kazz@sidewaysfilm.com

Herzogovo posvetilu Bruceu Chatwinu je osebno in zelo čustveno, z znamenitim britanskim potohodnikom, nomadom, antropologom ter avtorjem potopisov z vseh delov sveta sta si delila navdušenje nad hojo in raziskovanjem staroselskih ljudstev in kultur pa tudi strast do pripovedovanja zgodb o človeških avanturah v ekstremnih razmerah. Chatwin je leta 1989 umrl za posledicami aidsa in malo pred tem je Herzogu zapustil svoj usnjeni nahrbtnik, s katerim se nemški cineast zdaj odpravi po piščevih sledih, predvsem po Patagoniji, Avstraliji in osrednji Afriki, kjer je svoje filme snemal tudi sam.

»Nekaj temeljnega se je usidrilo vame, in to je dejstvo, da pokrajina nikoli ni samo slikovito ozadje. Vedno opisuje človekovo razpoloženje ali naravnost. V nekaterih filmih, ki sem jih posnel v Amazoniji, džungla predstavlja vročične sanje; pokrajine imajo svojstvene lastnosti, zaradi česar so skorajda filmski protagonisti, in menim, da isto velja za film *Nomad*. Imeti moraš občutek za pokrajino in kako jo režirati. Zato v svojih filmih režiram pokrajine – in živali.« (Werner Herzog)

When British writer and adventurer Bruce Chatwin was dying of AIDS, he gave his friend Werner Herzog the rucksack that he carried on all of his adventures around the world. Now, three decades later, carrying the rucksack, Herzog sets out on his own journey inspired by Chatwin's passion for the nomadic life. Along the way, Herzog discovers stories of dinosaurs, lost tribes, Aboriginal traditions, wanderers and dreamers.

Werner Herzog – filmografija (izbor/selection)

Fata Morgana (1971), *Dežela tišine in teme* (Land des Schweigens und der Dunkelheit, 1971), *La Soufrière* (1977), *Mali Dieter hoče leteti* (Little Dieter Needs to Fly, 1997), *Moj najljubši sovražnik* (My Best Fiend, 1999), *Divje modro onostranstvo* (The Wild Blue Yonder, 2005), *Družinska romanca d.o.o.* (Family Romance LLC, 2019)

retrospektiva retrospective

Vzhodnonemški dokumentarec 1946-1990

Ob trideseti obletnici padca zidu in združitve Nemčij se zdi kratka retrospektiva nekdanjega vzhodnonemškega dokumentarca primerna izbira, sploh ker filmska produkcija nekdanje Nemške demokratične republike (NDR) pri nas ostaja skoraj popolna neznanka. Ko smo na Liffu leta 2009 počastili dvajseto obletnico padca zidu, smo v program vključili tudi filme iz drugih držav nekdanjega vzhodnega bloka, tokrat smo se odločili za »čisto« retrospektivo izjemno produktivne, a tudi »dobro varovane« kinematografije, ki je bila v Sloveniji – če viri

ne lažejo – smiselno predstavljena samo enkrat, daljnega leta 1981 s programom kratkega dokumentarca v takratni dvorani Jugoslovanske kinoteke.

Zgodovina vzhodnonemškega dokumentarca (in filma na splošno) je zgodovina studia DEFA (*Deutsche Film-Aktiengesellschaft*), državno vodene in centralizirane produkcijske hiše, ki je v slabega pol stoletja obstoja sproducirala nekaj manj kot tisoč igranih, osemsto animiranih filmov in skoraj šest tisoč dokumentarcev vseh dolžin. V socializmu je bila navada, da je imel film vodilno vlogo pri propagandi revolucionarnih idealov, in NDR ni bila pri tem nobena izjema. Medtem ko so bili zavezniki v zahodnem delu Nemčije po vojni sumničavi do takojšnje obnove nacionalne filmske industrije, je DEFA nastala po hitrem postopku. Sovjetski propagandni stroj je v slabem letu od padca nacizma poskrbel za prve prevzgojne dokumentarce, še več, filmi so bili za železno zaveso tako pomembno propagandno orodje, da je bila kmalu zatem ustanovljena še druga, »neodvisna« produkcijska hiša H&S Studio.

Vprašali se boste, kako iz impozantnega kataloga več tisoč filmov sestaviti smiselno, omejeno zgodovinsko retrospektivo. Skoraj nemogoče, zato so nujni konkretni tematski okviri, ki vsaj deloma osmislijo estetsko in programsko linijo partijsko podprte (in nadzorovane) produkcije. Da je težišče izbora osredotočeno na zadnje desetletje režima, je logično, ob (zelo) počasnem popuščanju cenzorskega stiska so bili mogoči prvi poskusi neodvisne produkcije (npr. Thomas Heise), ki so bili vsi po vrsti prepovedani, a ohranjeni. O NDR in porajajoči se mladinski subkulturi osemdesetih let nam ti filmi danes povedo največ, podobno kot intimni dokumentarci, ki so v Leipzigu in okolici nastali pred revolucionarnimi dogodki in po njih. Po svoje bi morali biti ti pozni dokumentarci, posneti v drugi polovici osemdesetih let, jasen signal režimu o nezadovoljstvu in razočaranju med ljudstvom, npr. mojstrovina *Po zimi pride pomlad* (1988) režiserke Helke Misselwitz, ki ga festival dokumentarnega filma v Leipzigu - prestižni dogodek za promocijo domačega filma - ni hotel uvrstiti na program, da bi nazadnje doživel veliko odobravanje občinstva.

Vzhodnonemški dokumentarec se je razvijal postopoma, od povojnih filmov, ki so prikazovali obnovo države in vzpostavitev družbenega reda, do prvih, izjemno redkih, a kljub vsemu odkrito kritičnih del, ki so se pojavila v šestdesetih letih. Nazoren je primer režiserja Karla Gassa; dve leti po agitki *Poglejte to mesto* (1962), ki je upravičevala gradnjo berlinskega zidu, je posnel *Konec delovnika* (1964). Z njim je – tudi z ironijo – pokazal »neuradno« plat delavskega razreda in preživljanja prostega časa. Zahodni mediji so *Konec delovnika* razglasili za prvi vzhodnonemški primerek direktnega filma (*direct cinema*), žal pa Gassu ni bilo omogočeno nadaljevanje opusa v tej tradiciji.

Malce več sreče (če temu lahko tako rečemo) je imel Jürgen Böttcher, najproduktivnejši in najbolj cenjen režiser v vzhodnonemškem dokumentarcu. Njegova uspešna pot je bila nemalokrat prekinjena, odvisna od neprestanega prehajanja med bolj permisivnimi in restriktivnimi obdobji vzhodnonemške notranje politike. Filme so mu večkrat prepovedali, po bunkeriranju edinega igranega filma *Jahrgang 45* (1966) mu tako ni bilo več usojeno ustvarjati v celovečernem formatu, še več, cenzorjem ni bilo dovolj, da so odstranili njegove problematične produkcije, omejevali so mu tudi ustvarjalo svobodo, zaradi česar je Böttcher sprejemal dodatne zadolžitve, ki se jih v normalnih razmerah verjetno ne bi loteval. Kljub temu se je znašel in uvajal pomembne formalne novosti. Že kmalu po diplomskem filmu (1960) je začel zavračati vseprisotni, tako rekoč uzakonjeni glas pripovedovalca, brez katerega »kulturni filmi« studia DEFA niso mogli obstajati; poudarjal je pomen in ekspresivnost zvoka, predvsem pa je v portretiranju proletariata vztrajal pri realističnem prikazu delavskega vsakdanjika. Zavrnil je dogmatske omejitve junaškega, simbolnega socialrealističnega delavca ter ga prikazal s pravim obrazom in lastno identiteto.

Böttcherjev opus je segal v začetek devetdesetih, ko so ob združitvi Nemčij nastali najmočnejši, formalno dovršeni in »zgovorni« dokumentarci; dela Thomasa Heiseja, Helke Misselwitz,

Andreas Voigta in Gerda Kroskeja so bila »eksistencialna«, »formalistična« in »ekspresionistična,« vse to, česar oblast pred tem ni dopuščala.

Simon Popek
vodja filmskega programa Cankarjevega doma

Retrospektiva vzhodnonemškega filma 1946–90

East German Cinema 1946–90

1. sklop **Prenova** *Rebuilding*

Enotnost SPD-KPD

Einheit SPD-KPD

Unity SPD-KPD

Režija/By **Kurt Maetzig**
NDR/GDR, 1946; 20' DCP

Prvi dokumentarni film studia DEFA predstavi povojno politično ozračje na vzhodni strani. Socialni demokrati in Komunistična partija med pripravami na konvencijo nove Socialistične unije v različnih mestih organizirajo shode in konvencije.

The film shows post-war political climate. Marches, demonstrations and conventions are held in various cities by the Social Democrats and the Communist Party in preparation for the upcoming convention of the new Socialist Unity Party.

Berlin med prenovo

Berlin im Aufbau

Rebuilding Berlin

Režija/By **Kurt Maetzig**
NDR/GDR, 1946; 23' DCP

Portret Berlina med letoma 1895 in 1945. Prizadevanja prebivalcev, da bi po koncu druge svetovne vojne spet obnovili mesto. Film je kompilacija posnetkov iz tedenskega obzornika studia DEFA in dodatnega arhivskega gradiva.

A portrait of the history of Berlin between 1895 and 1945 and of the efforts of its inhabitants to rebuild the destroyed city after WWII. The film is a compilation of materials from DEFA's weekly news features and additional archival footage.

Gradbišče X

Baustelle X

Construction Site X

Režija/By **Gerhard Klein**
NDR/GDR, 1950; 13' 35mm

Dokumentarec poziva k spoštovanju predpisov o zaščiti delavcev med odstranjevanjem ruševin in procesom rekonstrukcije. Gradbišče na berlinski ulici Wernerstrasse ponuja ponazoritev pozitivnih učinkov teh zakonskih predpisov.

The film calls for compliance with labour protection laws during rubble clearance and reconstruction work. A construction site on Wernerstrasse in Berlin is used to concretely illustrate the positive effects of these laws.

Konec delovnika

Feierabend
Leisure

Režija/By **Karl Gass**
NDR/GDR, 1964; 39' 35mm

Karl Gass brez olepševanja in okraskov prikaže težak vsakdanjik delavcev za tekočim trakom v tovarni Schwedt. Film se osredotoči na konec delovnika, ki ga delavci preživljajo različno; medtem ko se nekateri udeležujejo kulturnih krožkov ali vadijo v orkestru, se drugi zaprejo v gostilno in popivajo, njihovo prostaško vedenje po koncu delovnega dne je v odločnem nasprotju z uradnim pojmovanjem prostega časa.

Without adornment or embellishment, Gass presents the rough everyday life of assembly line operators after they get off work at the Schwedt plant. Their ribaldry and alcohol consumption stand in stark contrast to the official image of what leisure time was supposed to be.

2. sklop **Propaganda Propaganda**

Poglejte to mesto

Schaut auf diese Stadt
Look at This City

Režija/By **Karl Gass**
NDR/GDR, 1962; 85' 35mm

Film v hitrih montažnih ritmih prikaže dekadenco zahodnega dela Berlina, kjer vladajo fašizem, terorizem in novi kolonializem, proti kateremu vzhodni del mesta nujno potrebuje učinkovito zaščito. Modernistična agitka vsebuje redke avtentične prizore z obeh strani železne zavese, z njo skuša režim upravičiti začetek gradnje zidu avgusta 1961.

Fast-paced montages represent West Berlin as the frontline of neo-fascism, terrorism and neo-colonialism, against which the peaceful city of East Berlin requires an antifascist defence.

3. sklop **Delo** *Work*

Plavžarji

Ofenbauer

Furnace Builders

Režija/By **Jürgen Böttcher**

NDR/GDR, 1962; 15' 35mm

Poročilo o procesu premestitve plavža, zapletenega procesa, ki zahteva strašanski fizični in psihični napor delavcev in inženirjev.

A report on the displacement of a blast furnace, a daunting task during which the workers as well as the engineers undergo tremendous physical and psychic tension.

Marta

Martha

Režija/By **Jürgen Böttcher**

NDR/GDR, 1978; 48' 35mm

Marta Bieder, rojena leta 1910 v Berlinu, je zadnja sortirala neobdelano kamenje v Rummelsburgu. Pol stoletja je delala za tekočim trakom kamnoloma, po zabavi ob upokojitvi pripoveduje zgodbe o napornem delavniku v povojni Nemčiji.

Martha Bieder, born in 1910 in Berlin, is the last rubble-woman in Rummelsburg. Every day, rain or shine, she stands at the conveyor belt sorting through rubble. After a retirement party, she tells stories from her difficult but fulfilling life in post-war Germany.

Kretničarji

Rangierer

Shunters

Režija/By **Jürgen Böttcher**

NDR/GDR, 1984; 22' 35mm

Vpogled v fizično zahtevno in nevarno delo kretničarjev na ranžirni postaji, ki dan za dnem in v vseh vremenskih razmerah predstavljajo kompozicije na največji ranžirki v vzhodni Nemčiji v Dresdnu.

A glimpse into the physically-demanding and dangerous precision work of experienced shunters. Day and night, in all kinds of weather, they hook and unhook railway cars in the largest goods-and-shunting station in the former GDR: Dresden-Friedrichstadt.

4. sklop **Mladina** *Youth*

Zakaj posneti film o teh ljudeh?

Wozu denn über diese Leute einen Film?

Why Make a Film About People Like Them?

Režija/By **Thomas Heise**

NDR/GDR, 1980; 33' DigiBeta

Mama in njeni sinovi se skušajo ob kavi in prigrizkih med pogovorom zaman spomniti, kdaj so se prvič zapletli s policijo. Heisejev film je bil kontroverzen in prepovedan, saj je prikazoval mladino, neokuženo z ideologijo in vpleteno v manjše prestopke.

The film tells the story of a mother and her sons having coffee and cakes while trying to remember the first time they tangled with the police. The reason the film was banned was the casual way it portrayed those young men living their lives untouched by ideology.

Kričati enkrat na teden

Einmal in der Woche schreien

Yell Once a Week

Režija/By **Günter Jordan**

NDR/GDR, 1982; 17' 35mm

Poročilo o divjih in upornih najstnikih iz berlinskega »divjega vzhoda« je bilo kritizirano in prepovedano še pred prvo javno projekcijo. Film si je naslov sposodil iz pesmi, ki sta jo spisala Günter Jordan in člani vzhodnonemške rock skupine Pankow.

The film's title is taken from a song, used here as a leitmotif, written by Günter Jordan and the East German rock group Pankow. This sensitive report about rebellious teenagers in Berlin's "wild East" was banned before its first screening.

Prva ljubezen

Erste Liebe

First Love

Režija/By **Konrad Weiss**

NDR/GDR, 1984; 62' 35mm

Režiser Weiss je leto dni spremljal skupino osmošolcev in jih spraševal o prvih romantičnih izkušnjah, pa tudi o odnosih s starši in učitelji. Občutljiv, čustven in duhovit portret zgodnjega mladostništva.

For over a year, the film crew accompanied an eighth grade class and interviewed the students about their first romantic relationships as well as their relationships to parents and teachers. A sensitive, emotional, and humorous portrait of early adolescence.

5. sklop **Ženske Women**

Po zimi pride pomlad

Winter adé

After Winter Comes Spring

Režija/By **Helke Misselwitz**

NDR/GDR, 1988; 116' 35mm

Režiserka z vlakom potuje po Nemški demokratični republiki v zadnjem letu njenega obstoja. Vzhodne Nemke skozi kalejdoskop spominov, hrepenenja, obžalovanja in razočaranja izrišejo slikovit portret življenja v domovini tik pred njenim propadom.

The accounts of East German women merge to form a kaleidoscope of memories, yearnings and disappointments, providing a vivid portrait of life in East Germany a year before its collapse.

6. sklop **Padec zidu The Fall of the Wall**

Leipzig jeseni

Leipzig im Herbst

Leipzig in the Fall

Režija/By **Andreas Voigt, Gerd Kroske**

NDR/GDR, 1989; 54' 35mm

Prvi in do danes najizčrpnejši dokument o leipziških demonstracijah jeseni 1989, ki so privedle do padca zidu. Pristna, neposredna podoba občutenja med prebivalci Leipziga ob prelomnih družbenih spremembah.

The first and to date the most exhaustive documentary about the Monday demonstrations in Leipzig in 1989. An authentic, straightforward portrayal of the mood among the citizens of Leipzig during the historic social changes.

Bife Special

Imbiss Spezial

Snack Bar Spezial

Režija/By **Thomas Heise**
NDR/GDR, 1990; 27' 35mm

Oktober 1989, začetek konca Nemške demokratične republike, kot so ga videli zaposleni v bifeju Spezial na postaji berlinske podzemne železnice. Njihova pričevanja se nemalokrat razlikujejo od medijskih sporočil, ki jih je preko radijskih sprejemnikov širila oblast.

October 1989. The beginning of the end of the German Democratic Republic, from the point of view of East Berlin workers at the Imbiß-Spezial, a subway snack bar in the railway station. Employees talk about their experiences, which often differ from media reports.

Zadnja runda

Kehraus
Sweep It Up

Režija/By **Gerd Kroske**
NDR/GDR, 1990; 30' DCP

Lepizig ob družbenih spremembah; hrušč ob padcu zidu je hitro zamenjala predvolilna kampanja spomladi 1990. V nočnih pogovorih z uličnimi čistilci prevladujeta pesimizem in okrnjena samozavest, čeprav se vsi zavedajo sprememb v družbi. Eno je gotovo: smeti ne bo zmanjkalo.

Leipzig is experiencing a period of change. The uproar of the fall of 1989 is followed by the hectic electoral campaign in the spring of 1990. Nightly conversations with street sweepers are pervaded by hopelessness and broken self-confidence. One thing is certain: there will always be dirt.

7. sklop **Stasi Stasi**

Črna skrinja

Der schwarze Kasten
The Black Box

Režija/By **Tamara Trampe, Johann Feindt**
NDR, Nemčija/GDR, Germany, 1992; 100' 35mm

Jochen Girke je bil agent Stasija, zloglasne obveščevalne agencije v Nemški demokratični republiki. Leta 1990 je spregovoril o delu profesorja operativne psihologije, razkrival svoje motive ter upravičeval vlogo učitelja metod zasliševanja in ovajanja. Zanimali so ga ljudje, pravi, želel je delati z bolj humanimi sredstvi.

In 1990, Tamara Trampe and Johann Feindt were the first to ever get a Stasi officer, who was also a lecturer in operative psychology, on camera and to reveal his socialisation, his motives and arguments.

8. sklop **Post-festum** *Post-festum*

Zadnje leto Titanika

Letztes Jahr - Titanic

Last Year Titanic

Režija/By **Andreas Voigt**

NDR, Nemčija/GDR, Germany, 1991; 101' 35mm

Režiserjevi sogovorniki različnih starosti in socialnih struktur pripovedujejo o svojih videnjih in izkušnjah ob padcu Berlinskega zidu. Film je bil posnet med decembrom 1989 in 1990, v prelomnem času, polnem družbenih sprememb in negotovosti.

The director interviewed people of different ages and social backgrounds about their experiences after the fall of the Berlin Wall. He paints an important picture of this period in German history marked by radical social and economic change and insecurity.

spremljevalni program *side programme*

PE, 13. marca, ob 9. uri

Nov zagon za (ustvarjalni) dokumentarni film

Strokovni dogodek Slovenskega filmskega centra in zavoda Motovila (Center Ustvarjalna Evropa v Sloveniji)

Slovenski ustvarjalni dokumentarni film je vse prodornejši na mednarodni ravni, vedno več gledalcev ima tudi v domačih kinematografih, v prihodnjem strateškem obdobju Slovenskega filmskega centra (2020–2024) pa bo eden od treh osrednjih stebrov filmske ustvarjalnosti (poleg igranega in animiranega filma). Z ambicijo strateškega spodbujanja razvoja dokumentarnega filma in oblikovanja optimalnih pogojev za njegov ustvarjalni in produkcijski zagon ter mednarodno uveljavitev Slovenski filmski center in zavod Motovila (Center Ustvarjalna Evropa v Sloveniji) v okviru Festivala dokumentarnega filma organizirata strokovni dogodek. Z mednarodnimi gosti in domačo strokovno javnostjo bomo spregovorili o izbranih primerih dobrih praks, ki so v nekaterih evropskih državah uspešno spodbudile razcvet ustvarjalnosti dokumentarnega filma. Ob njih bomo iskali navdih za spremembe in nove pristope v Sloveniji, predvsem pri oblikovanju pogojev financiranja dokumentarnega filma, (samo)organiziranju in usposabljanju filmskih ustvarjalcev, večanju vidnosti dokumentarnega filma ter pozicioniranju slovenskih dosežkov v tujini.

Seminar v angleškem jeziku

Več informacij: www.sfc.si in www.motovila.si

Steklena dvorana Lili Novy, prijave udeležbe do 10. marca na info@ced-slovenia.eu

Filmski ustvarjalci na 22. Festivalu dokumentarnega filma

Fejmi Daut (direktor fotografije filma *Medena dežela*): 11. in 12. marec

Goran Radovanović in Predrag Jakovljević (režiser in producent filma *Primer Makavejev*): 12. in 13. marec

Nerijus Milerius (režiser filma *Vzorno vedenje*): 13.–16. marec

Predvidoma Siniša Gačić in Anka Pirš + še nekaj ustvarjalcev, imena bomo sporočili naknadno (režiser in scenaristka filma *Hči camorre*): 12. marec

Festival dokumentarnega filma izpostavlja in opozarja na pereče probleme in izzive današnjega časa. Tudi podoba festivala z večjezičnimi slogani opozarja na nevzdržne razmere delovne sile in tempa današnjega vsakdana, vseobsegajočo neuravnano in brezsravno kulturo ekscesa, medijske pompoznosti, vsečkov, penetracije tehnologije in nadzorovanja ter našo odgovornost do okoljskih sprememb (*Kuča? Pos'o, 1984 2020, Ni ok, Google, Zuck off, Tax the Robots, Samo preveč je dovolj, P+R?, Zmešam ti ~~štene~~ gene*). Svet ni zgolj lep in optimističen. Kreativna: Studio Kruh

Kosovelova in Linhartova dvorana, Slovenska kinoteka, Kinodvor

Cene vstopnic: **5'50** EUR

Popusti:

- **4'50*** EUR za mlajše od 25 in starejše od 65 let ter upokoјence
- **10-odstotni** ob nakupu petih
- **20-odstotni** ob nakupu desetih vstopnic

Popusti se ne seštevajo.

Generalni pokrovitelj festivala
Automatic servis

AUTOMATIC SERVIS

Partnerji festivala
Amnesty International Slovenija
Slovenska kinoteka
Kinodvor

Novinarske akreditacije

Prosimo, da vloge oddate na spletni strani www.fdf.si najpozneje **do srede, 4. marca 2020**.
Obvestilo o odobreni akreditaciji boste prejeli v ponedeljek, 9. marca 2020.

Dodatne informacije Janina Pintar **T** (01) 2417 146 **E** janina.pintar@cd-cc.si
